مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

پوهندوی آصف بهاند ۲۰۲۱/۱۲/۱۳

د شربت ګلې د ژوند سفر

افغان مونالیزه په ایتالیا کې

شربت ګله داسې یوه افغان مېرمن ده چې دا لا کوچنۍ وه چې په کلي، کور، ښار او وطن کې یې د جګړې اور بل کړای شو او دا د خپلې کورنۍ له هغو ګڼو سره ـ چې ژوندي پاتې وو ـ یوځای بل وطن ته ګډه کولو ته اړ ایستل شوه. د مهاجرت د لالهانده ژوند پر مهال د مهاجرو د خړو کمپونو په کوټو کې د نشنل جغرافیک عکاس ستیو مک کوري ته په مخه ورغله او هغه د فوتوژورنالیزم د اصولو له مخې یو عکس ځینې واخیست او د «نشنل جغرافیک» مجلې پر لومړي مخ یې چاپ کړ.

د شربت ګلې د سترګو ښکلا او د جامو او وینیتانو طبعي حالت، د شربت ګلې عکس نه داسې عجوبه جوړه کړه چې تولنه نړۍ پرې خبره شوه، هرچا به هر چېرې هیله کوله چې دا عکس په خپل کور کې راوځړوي او په دې ډول ساده پیاده افغان سرګردانه بې کوره مهاجره، د خپلو سترګو د جادو له برکته په نړیواله ځېره بده شوه او د افغان مونالیزه لقب یې وګاټه.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

ما (آصف بهاند) پخوا د شربت ګلي په باب دوه مطلبه خپاره کړي دي:

ـ نورو ته شربت ګله، ځانته زهر ګله،

ـ اروپايي همځولي.

د لومړني مطلب په يوه برخه کي داسي راغلي دي:

«له هغي ورځي نه چي نشنل جغرافيک مجلي د شربت ګلي عکس چاپ کړ، ډيرو کورنيو او بهرنيو قلموالو د شربت ګلي او د هغي د عکس په باب ليکني وکړې. زه هم کله، کله دې ته هڅېدلی يم چي څه وليکم، خو د ليکنو او نظرياتو د ډېروالي په وجه به د شربت ګلي په باب خپله سوژه او يا د ليکني موضوع را ته پيکه ښکاره شوه او بيا به ورنه تېر شوم؛ خو اوس پر شربتي باندي خپلو سترګو او خپل شهرت، د سياسي حالاتو په کش و ګير کي داسي څه راوستل چي خوره شربته يې د زندان تيارو ته ور پوري وهله.

زه به د شربتي په باب د رنګارنګ نظرياتو، راپورونو او مقالو په اړو دوړ کي خپله هغه کيسه وليکم چي ما چيري او څنګه د شربتي همدا مشهور عکس وليد:

د ۲۰۰۰ ام کال دسمبر و چي د مهاجرتونو د ډيرو ستړياوو په پای کي ډنمارک ته ورسيدم، نوم مي لکه د چا خبره په پنسل وليکل شو. د ډنمارک د کوپنهاګن د مهاجرو له مرکزي کمپ نه يوه بل واړه کمپ ته چي د ډنمارک په شمال کي، د فريدريکس هاون (frederikshavn) په ښار کي پروت و، ولېږل شوم.

نا مالومي راتلونکي او د تر ډنمارک پوري د رارسيدو خواريو، داسي ستړی کړی وم چي دري ورځي له کمپ نه د باندي و نه وتلم. په ټکي ډنمارکي نه پوهېدم، نه لاره را مالومه وه، نه کوڅه او نه هم ښار.

دري ورځي وروسته مي له يوه افغان سره له بلديدو سره سم، له هغه نه هيله وکړه چي:

ته خو به لږ بلد وې، که ما سره مرسته وکړې!

هغه و ويل چي سمه ده، څه درته وکړم؟

ما ورنه هيله وکړه چي له ما سره يو وار تر ښاره پوري لاړ شه، که په دې ښار کي کتابتون وي، هغه را وښيه. هغه په ډېري مهرباني را ته ويل درځه!

کله چي ښار ته ورسيدو، له ما سره تللي آشنا يوه ودانۍ را وښوده او را ته وې ويل چي:

دا د همدې ښار کتابتون دی.

چي په دروازه ور ننوتم، که ګورم چي شربت ګله ولاړه ده.

دا غلي او بيځانه ولاړه وه، خو سترګو يي خبري کولي، زه يي هم په خبرو پوهيدم چي دا په سترګو کي څه راته وايي. مخامخ ورته ودريدم، شربتي ما ته کتل او ما هم دې ته کتل، تا به ويل چي د ميدانښار د دادل دري د کوم کلي په يوې تنګي کوڅي کي په مخه راغلي ده. ما غوښتل چي څه ورته ووايم، خو چي پام مو شو زه تش کاغذ ته ولاړ وم. دا د شربت ګلي تر ټولو لوی چاپ شوی عکس و.

را سره راغلي آشنا راته غږ کړل چي راځه کنه چي له کتابتون نه د استفادې له پاره دې نوم راجستر کړو!

ما ويل چي دا جلۍ افغانه ده.

هغه را ته کړل:

چي اشنا د افغاني عکس به څوک دلته بندوي، راځه چي ځو او...

په تلو ـ تلو کي مي بيا هم د سترګو له کونجونو ورته کتل او د زړه په خزان شوي بڼ کي مي له توندو بادونو سره دې لنډۍ غږ کاوه:

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په ځير و لولئ

ته دې د سترګو شربت راکړه
زه د هجرت تورو تیارو ځپلی یمه

کلونه واوښتل او اوس ټول په دې پوهېږي چې د مهاجرت په سره اور کې اوسېدل څومره ګران دي او شربت ګلې د ماشومتوب له څو کلونو پرته، نور ټول د سره انګار په همدې بټۍ کې تیر کړل. ماشومه وه، پېغله شوه، میرمن شوه او بیا مور شوه. د شربت ګلې نوم، د شربت ګلې عکس او بیا په عکس کې یې جادویي سترګې د ټولې نړۍ او ټولو هیوادوالو له پاره د خواږه شربت یو جام شو؛ خو په خپله د دې له پاره او د دې د کورنۍ له پاره د زهرو جام شو او د زهرو دغه جام پاکستاني استخباراتو لومړی پر دې، بیا یې پر کورنۍ او بیا په ټولو افغانانو باندې وچیکه.

د سیاسي ناندریو په لړ کې دا دی پاکستاني استخباراتو نه بله لاره ورکه ده اوس مو له خوړ ګوتې نه نیسي او لکه لیوني سپي هرې خوا ته خولې اچوي، لکه زخمي مار په هرڅه باندې خوله لګوي او په هر ډول چې وي افغان باید و زورول شي، د زوورولو نوی چم یې د شربتې نیول او بندي کول دي او...

دویم مطلب زما یوه ځلوریزه ده چې شربت ګلې ته مې لیکلې ده او له یوې وړې تبصرې سره مې خپره کړېده. دا یې متن دی:

اروپایي همځولي

د نړۍ په ډېرو ښارونو کې، د ګڼو مناسبتو په پار په نندارتونونو کې د شربت ګلې دا مشهور عکس نندارې ته وړاندې شوی دی. په لاندې عکس کې یوه بهرنۍ، چې ښایي هځولې به یې وي، د شربتې د عکس ننداري ته ولاړه ده او په زړه کې ورته وایي: «آخ چې تــه زما، زمــوږ وای شـربت ګلي!»

ما (اصف بهاند) د عکس په لیدو سره دا ځلوریځه ورته ولیکله:

اروپایي همځولي

آخ چې تــه زما، زمــوږ وای شـربت ګلي!
روح دې وسه، هـد دې وسه، غـربـت ګلي

دواړه سـترګي دې د دوه عـالـم کیسي کـړي
ژوند دې ټول تېر په وسواس او هیبت، ګلي

۲۰۱۹/۰۱/۰۸
هېدرسلیف
ډنمارک

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکي په ځیر و لولـئ

که څوک غواړي په لنډ ډول شربت ګله وپېژني، نو دا یې لنډه بیوګرافي ده:

شربت ګله غالباً په ۱۹۷۲ م کې زېږېدلې ده، مور او پلار یې په جګړو کې وژل شوي دي، دولس کلنه به وه چې د نیا په مرسته له خپلو خویندو وروںو سره مهاجره شوې ده او په ناصر باغ کمپ کې یې ژوند غوره کړی دی.

ښایي د تصادف له مخې د هماغه کمپ په کوڅو کې د نشنل جغرافیک عکاس ستیو مک کاري سره مخ شوی، هغه یو عکس ورنه اخیستی دی او د ۱۹۸۵ م کال په اوړي کې یې د نشنل جغرافیک مجلې په لومړي مخ کې چاپ او خپور کړ. د شربت ګلې عکس د نشنل جغرافیک مجلې په خپرو کړو عکسونو کې تر ټول مشهور عکس شو.

شربت ګله په ۱۹۹۲ م کال بېرته افغانستان ته ستنه شوه. د شربت ګلې د عکس عکاس ستیو مک کري په ۲۰۰۲ ام کال کې یو ځل بیا د شربت ګلې لټه پیل کړه،

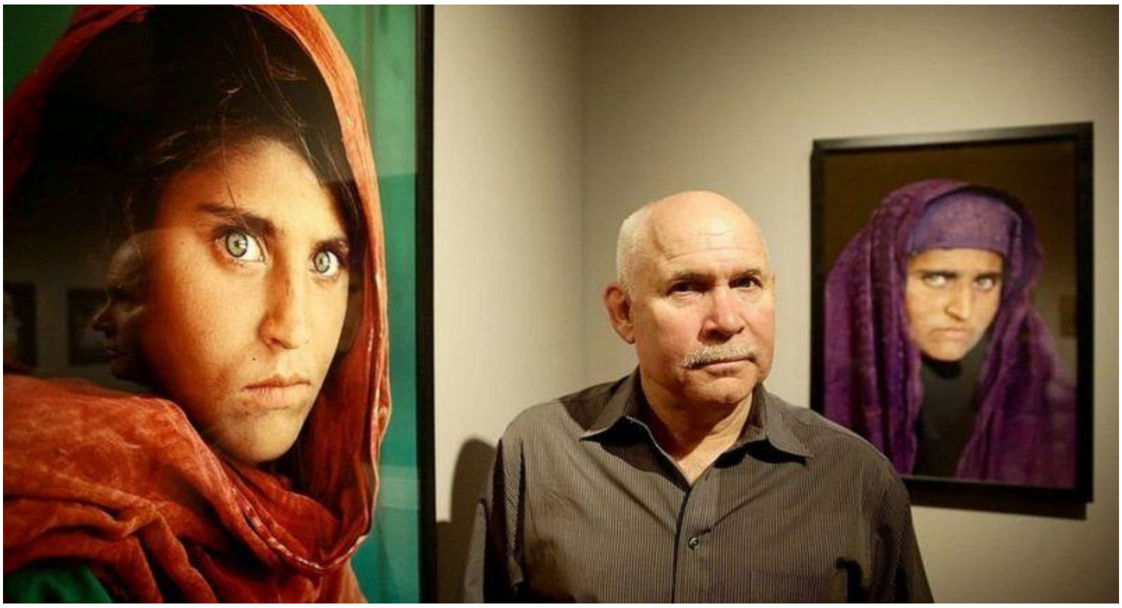

او د افغانستان په ختیځ کې، په یوه کلي کې یې پیدا کړه. دا وخت شربت ګلې واده کړی و او د دریو اولادونو مور وه.

په ۲۰۱۶ ام م کال پاکستاني پولیسو د پېژند پاڼې د جعل په بهانه ونیوله او په هماغه وخت کې رحیم الله یوسفزي د دې د نیولو په برخه کې داسې وویل:

«دا کار باید نه وای شوی. ډېری پاکستانیانو او افغانانو له قانون نه غاړه غړولې ده، خو دا یوه ښځه ده، ماشومان یې واړه دي، په نړۍ کې یوه پېژندل شوې څېره ده، په تېره بیا په امریکا کې، زه داسې فکر کوم چې دا ښځه باید افغانستان ته ولېږل شي.»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

پاکستاني مقاماتو شربت ګلي ته د پنځلس ورځو زندان او بیا خپل هېواد ته د ستنولو جزا وټاکله. تر دې پېښې وروسته کله چې کابل ته ورسېده، د وخت جمهور رئیس اشرف غني یو کور ورکړ او د اولادونو د زدکړو او د دې د درملنې وعده هم ورسره وشوه.

د شربت ګلې د ژوند ډېره برخه د مهاجرت کمپونو کې په خواره او محتاجه بڼه تېره شوه کله چې بېرته خپلې ځالې او وطن ته راستنه شوه، تر څه مودې ارامتیا وروسته یو ځل بیا یې پر کلي، کور، ښار او وطن باندې د نادودو سیلاو وربرابر کړی شو او لکه ټکه چې لوېدلي وي، هر څه تالاترغه شول، بیا د تېښتو بازار تود شو او د مهاجرتونو او بېځایه کېدو هنګامه جګه شوه او په دې لړ کې د شربت ګلې د بیا مهاجرت غږ شو او دا وار ته وویل شول چې شربت ګله ایټالیا ته رسول شوې ده.

څو ورځې مخکې په ایټالیا کې په ناځاپي ډول د افغان مونالیزه یا شربت ګلې را څرګندېدل، په میډیا کې یو شور جوړ کړ او په بېلابېلو بڼو یې د ایټالیايي مقاماتو له خوا په ایټالیا کې د شربت ګلې منل منعکس کړل.

دلته به د شربت ګلې د بیا ځلې مهاجرت ریوټونو ته – چې په څو معتبرو ویبپاڼو کې راغلي دي – نظر وکړو:

تاند ویبپاڼې داسې ولیکل:

»د ایټالیا صدراعظم وایي، شربت ګله یې له افغانستانه وایستله

تاند (پنجشنبه، د قوس ۴ مه) له افغانستان څخه د مطرح او مشهورو کسانو د ایستلو په لړ کې د نشنل جیوګرافیک مجلې پر پښتې د مشهور عکس خاونده شربت ګله هم له افغانستانه وایستل شوه او ایټالیا ته ورسېده.

دا خبره د ایټالیا حکومت نن (پنجشنبې) اعلان کړه.

د ایټالیا د صدراعظم ماریو دراګي دفتر وویل، ایټالیا وروسته له دې د شربت ګلې په ایستلو کې مرسته وکړه چې هغې له افغانستان څخه د وتلو په برخه کې مرسته وغوښته.

شربت ګله په ۱۹۸۴ م کال، چې د پېښور ښار په لمنه کې د کډوالو په یوه کمپ کې اوسېده او نامتو عکاس مک کارتي یې عکس خپور کړ، په درسته نړۍ کې مشهوره شوه.

دا عکس د نشنل جیوګرافیک مجلې پر پښتې چاپ شو.

مکارتي په ۲۰۰۲ م کال بریالی شو چې شربت ګله بیا ومومي.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنېزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

په ۲۰۱۴ م کال دا په پاکستان کې وه خو وروسته له دې چې پاکستاني چارواکو پرې تور ولګاوه چې د دغه هیواد جعلي اسناد یې جوړ کړي، د افغانستان د حکومت په غوښتنه کابل ته واستول شوه او پخواني ولسمشر اشرف غني په کابل کې د استوګنې لپاره اپارتمان ورکړ.»

بي بي سي پښتو بیا داسې ولیکل:

«د زرغونو او هېښونکو سترګو لرونکې شربت ګلې ته ایټالیا پناه ورکړه:

د زرغونو او هېښونکو سترګو لرونکې شربت ګله چې د افغانستان د رواني غمیزې سمبول ګڼل کېږي، ایټالیا ته رسېدلې او د دغه هېواد حکومت پناه ورکړې.

شربت ګله هغه مهال په نړیواله کچه مشهوره شوه چې مشهورې رسنۍ نېشنل جیوګرافیک په ۱۹۸۵ کال کې د هغې انځور پر خپلې مجلې خپور کړ. هغه مهال شربت ګله ۱۲ کلنه وه.

د پنجشنبې پر ورځ د ایټالیا لومړي وزیر ماریو دراګي دفتر وویل، شربت ګله د دغه هېواد پلازمېنې روم ته رسېدلې ده.

د لومړي وزیر دفتر په یوه اعلامیه کې ویل شوي، د اګست له پېښو 'په افغانستان کې د طالبانو له واکمنېدو ' وروسته یو شمېر مدني فعالانو له ایټالیا حکومته غوښتي و، چې له شربت ګلې سره له هېواده وتلو کې مرسته وکړي.

په اعلامیه کې ویل شوي، د ایټالیا وزیرانو شورا او ولسمشرۍ ریاست افغانانو ته د پناه ورکولو او هلته مېشتولو پروګرام له مخې هغې ته له هېواده د وتلو زمینه برابره کړه.

۱۹۸۵ کال کې د شربت ګلې خپور شوی تصویر چې د ماشومتوب پر مهال ترې د نېشنل جیوګرافیک مجلې عکاس ستیو مککرې اخیستی و، دې ته نړیوال شهرت ورکړی او له دې یې د افغانستان تر ټولو مشهوره کډواله جوړه کړه.

پاکستاني پولیسو شربت ګله په دې تور نیولې وه چې ځان او د خپلې کورنۍ غړو ته یې د پاکستان جعلي شناختي کارت (پېژندپاڼه) جوړ کړی.

۲۰۱۶ کال کې شربت ګله پاکستاني پولیسو په دې تور ونیوله چې ځان او د خپلې کورنۍ غړو ته یې د پاکستان جعلي شناختي کارډ 'پېژندپاڼه ' جوړ کړی.

د شربت ګلې تر نیول کېدو وروسته پراخ غبرګونونه راوپارېدل، د افغانستان حکومت او په تېره پاکستان کې هغه مهال د افغانستان سفیر ډیپلوماتیکې هڅې پیل کړې.

د دې تر څنګ یو شمېرو کسانو د ټولنیزو شبکو فیسبوک او ټویټر له لارې د نوموړې د خوشي کېدو لپاره کمپاین وکړ.، چې پایله کې یې نوموړې خوشې شوه او پخواني افغان ولسمشر محمد اشرف غني یې هرکلی وکړ.

د افغانستان ولسمشرۍ ماڼۍ هغه مهال د پلازمېنې په قصبه سیمه کې شربت ګلې ته د کور ورکولو اعلان کړی و.»

امریکا غږ پښتو هم ورته رپوټ خپور کړ، دا یې متن دی:

«ایټالیا شربت ګلې ته پناه ورکړه:

شربت ګله وروسته له هغې مشهوره شوه چې په اتیایمه لسیزه کې د نشنل جیوګرافي مجلې پر خپل جلد باندې د دغې شنو سترګو او زړه راښکونکې څېرې لرونکې افغانۍ عکس خپور کړ. هغې ته اوس په ایټالیا کې پناه ورکړل شوه.

د ایټالیا د صدراعظم دفتر د پنجشنبې په ورځ نومبر ۲۵ (لیندۍ ۴) د یو بیان په خپرولو سره وویل چې ددې هیواد حکومت وروسته له هغې شربت ګلې ته د پناه ورکولو اقدام وکړ چې دغې افغانۍ د هیواد نه د وتلو غوښتنه وکړه.

د شربت ګلې تصویر د ۱۹۸۰ لسیزې په منځنیو کلونو کې کله چې هغه ځوانه وه د امریکایي عکاس ستیف مککوري له خوا په پاکستان کې د افغان مهاجرو په یو کمپ کې اخیستل شوی و چې په نشنل جیوګرافیک مجله کې له خپریدو وروسته یې د زیاتو خلکو پام ځانته واړوه.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

مککوري چې ددې عکس په اخیستلو یې زیات شهرت ترلاسه کړ، په ۲۰۲۰ کال کې پاکستان ته لاړ او بیا یې شربت ګله وموندله او د هغې عکس یې واخیست.

پاکستاني مقاماتو په ۲۰۱۶ کال کې ددې لپاره چې شربت ګله په پاکستان کې وساتي هغه یې د پیژندنې د اسنادو د جعل کولو په تور شاوخوا دوه اونۍ زنداني کړه. خو د زندان نه د خلاصیدو وروسته شربت ګله افغانستان ته انتقال شوه.

د افغانستان پخواني ولسمشر محمد اشرف غني شربت ګلې ته ښه راغلاست ووایه او هغې ته یې د اوسیدنې د یو اپارتمان کیلي هم ورکړه چې ژوند په کې وکړي.»

اوس به ولیدل شي چې شربت ګله به له اروپایي چاپېریال سره څه ډول ځان عیاروي، دا د مهاجرت بله ستونزمنه پوړۍ ده چې په دې عمر کې شربت ګلې ته په متمدنه ټولنه کې ورله غاړې شوه.

هرې نوې ټولنې ته چې هرڅوک ورمهاجر شي، هلته د انتګریشن یا په ټولنه کې د ورګډېدو یا ورجذبېدو پروسه ډېره ستونزمنه او له جنجالونو ډکه وي، نوې ستونزې: د نوې ټولنې نوي قوانین، نوي خلک، نوي دودونه، د نوې ژبې زدکړه، د ژوند کولو نوې طریقه، نوی چاپېریال او...

دا په خپله یوه لویه ازموینه ده او دا ازموینه هر مهاجر ته ورله غاړې ده. اوس به ولیدل شي چې شربت ګله به د دې ستونزو له ازموینو نه بریالۍ راووزي او که نورې ستونزې به ورته رامنځته کړي؟

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ